

Arktis – naturlige variasjoner og media

Ole Henrik Ellestad*

Medieomtale av temperaturforhold og klimaendringene i Arktis har vært av de mest alarmerende. Antarktis omtales i mindre grad, for der har det vært en svak avkjøling og sjøisvekst i strid med IPCC-teorien. Nå bekrefter norske forskere naturlige isvariasjoner i Arktis fordi økt vind i en periode har drevet mer is ut Framstredet. Aftenposten forklarer at skeptikerne har hatt noe rett. Men hovedspørsmålet om hvor mye mer is en varmere Golfstrøm smelter forblir unevnt.

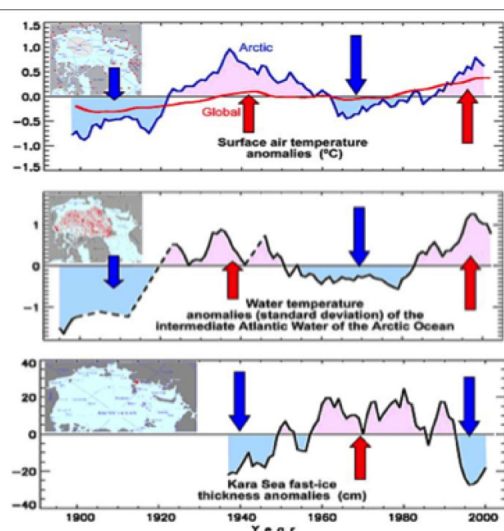
Den verdensledende atmosfærefysikeren og professor ved MIT, Richard Lindzen, vitnet for noen år siden i USAs Kongress om at isminimumet i Arktis i 2007 blant annet var påvirket av markant sterkere vinder som drev mer is fra Beringstredet over Polhavet ut Framstredet mellom Grønland og Svalbard og opp mot det canadiske arkipelet. Sistnevnte ble bekreftet av tyske forskere som undersøkte ismengden med flybåren radar. Lindzen betegnet fenomenet som *lærebokstoff*. Nansen benyttet seg av den transpolare driften da han lot Fram fryse inne i isen langt øst i Sibir. Isens oppholdstid i Nordishavet er under 10 år. Unntaket er Beauforthavet nord for Alaska som har den eldste isen på grunn av en virvel (Beaufort Gyre).

Det andre minimumet i 2012 var også forårsaket av vind, men denne gangen en særdeles kraftig storm som passerte fra Øst-Sibir og tvers over Polhavet til Canada. Rutgers målinger viser at isen minsket spesielt mye i de havområdene stormen passerte. Og isen gjendannet seg med rekordfart i oktober

I Aftenposten 16.9. referer Ole Mathismoen norske forskere som nylig har publisert en vitenskapelig artikkel om at ca 30% av isreduksjonen skyldes naturlige forhold fra økt isdrift ut Framstredet. Gammelt nytt bortsett fra tallene. Men det merkelige er at hovedspørsmålet ikke nevnes: hvor mye is smeltet på grunn av varmere vann i Golfstrømmen?

Vi vet fra målinger utenfor Skottland siden år 1900 at temperaturen i Golfstrømmen varierer. Fra det kaldest i 1920 til det varmeste i 1944 var økningen vel 2° C. Allerede i 1923 ble det observert over 10° C varmere vann nord for Svalbard og is, planteliv og fauna var dramatisk endret (Hoel 1923). Dette falt sammen med oppvarmingsperioden 1920-40 som er overbevisende dokumentert på nordlige halvkule og med isreduksjon langt ned mot dagens nivå (Vinje 2000). En åpenbar sammenheng før CO₂ økte nevneverdig.

Figuren er resultatet av publikasjoner fra International Arctic Research Center (IARC), Alaska (Igor Polyakov 2003). Øverste sekvens viser temperaturen i Arktis mellom 1895 og 2000 ut i fra originale måledata på de markerte steder. Sekvensen under viser avvik fra mellomsjiktet i Nordishavet av vann fra Atlanterhavet. Nederste bilde viser variasjon i ismengden i Karahavet.

IARC

Figuren viser det velkjente mønster fra ca 60-års syklusen med 30-årige kalde og varme faser. Den er påvist i en rekke studier og i sedimenter 8500 år tilbake (Fauerskov et al. 2012). Det er den varme fasen vi har vært inne til 2008. Mye tyder på at vi nå har gått inn i en kaldere fase. 20 målepunkter i Nordishavet fra ca år 2000 viser også dette til 600 meters dybde.

Golfstrømmens og Pacific Decadal Oscillations (PDO) i Stillehavet periodisitet på ca 60-års sykluser med 30 år varme og kald faser omtales ikke i media. I Grønlandsområdet økte isen frem til 1994, 15 år i motfase med der Golfstrømmen møter Nordishavet. "Mediestillheten" om dette og tilhørende varmeperiode i 1920-40 årene på den nordlige halvkule er påfallende. CO₂-teorien kan ikke forklare fenomenene. Den var beskjeden frem til ca 1950 og teorien har derved vist sin utilstrekkelighet.